

РЕШЕНИЕ

№ 25

гр. В., 13.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – В., I-ВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ в
закрито заседание на тринадесети юли, през две хиляди двадесет и първа
година в следния състав:

Председател:

С. Ж. С.

Членове:

Л. В. Л.

В. Й. М.

като разглежда докладваното от В.Й. М. Въззивно гражданско дело №
20211300500206 по описа за 2021 година

Производството е по чл.258 и сл. ГПК.

Образувано по въззивна жалба от Д.” ЕООД, ЕИК *, със седалище и адрес на управление - гр. С., район Л., ж.к. ”Л.“ - *, бул. „Г. А.Н.” № 19, против Решение № 79/17.02.2020 по грд № 3613/2017 по описа на ВРС, с което се ОБЕЗСИЛВА Заповед № 909-РЗ за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК от 20.04.2017г по ч.гр.д. № 1043 / 2017г. по описа на Районен съд гр. В., по отношение на Д.П.И. И ОТХВЪРЛЯ предявеният от „Д.” ЕООД, ЕИК* , със седалище и адрес на управление - гр. С., район Л., ж.к. ”Л.“ - *, бул. „Г.А.Н.” № *, против Д. КР. Т., ЕГН *****, с адрес: с. П. ,обл. В., ул.“” № * , иск за признаване за установено по отношение на Д. КР. Т., ЕГН *****, с адрес: с. П. ,обл. В., ул.“” № 1 , че „Д.” ЕООД, ЕИК*, със седалище и адрес на управление - гр. С., район Л., ж.к. ”Л.“ - *, бул. „Г.А.Н.” № *, има вземания спрямо Д. КР. Т., ЕГН *****, с адрес: с. П. ,обл. В., ул.“Т.“ № * , за сумата 10 000. 00 лева - главница, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението - 12.04.2017г. до изплащане на вземането, като неоснователен.

В жалбата се поддържа, че решението на първоинстанционния съд е неправилно и необосновано. Съдът не се произнесъл по предявения иск против авалиста Д.И..

Поддържа се, че Заключениеето на съда, че при нищожност на каузалното правоотношение, поради липса на съгласие, следва и несъществуване на вземането по

записа на заповед е неправилно и не следва да има за последица нищожност на менителничния ефект, тъй като при менителничните сделки основанието за поетото задължение за плащане е поставено извън съдържанието на волеизявлението. След като в разпоредбата на чл. 535, т. 2 ТЗ е въведено изискване за редовността на менителничния ефект поетото обещание за плащане да е безусловно, то съществуването на основание за издаване на ценната книга следва да се счита за предположено от законодателя при „абстрактните“ сделки. Кредиторът е освободен от задължението да доказва основанието, породило правоотношението, от което произтича предявеното вземане. По аргумент от нормите на чл. 26, ЗЗД и чл. 535, т. 2 ТЗ кредиторът може да иска изпълнение въз основа на „абстрактна“ сделка без да доказва основание за възникване на вземането си по тази или по друга каузална сделка, свързана с менителничната. Недоказването, че между издателя и кредитора по Записа на заповед съществува каузално отношение или че същото е нищожно, не е основание за прогласяване на нищожност на менителничната сделка.

Посочват , че Записът на заповед е редовен от формална страна /съдържа всички реквизити по ТЗ/, поради което задължението на авалиста-вторият ответник е действително и искът спрямо него следва да бъде уважен. Твърдят , че иска е доказан, представени са Договор за паричен заем и Запис на заповед. Установено по делото е, че подписите са на ответните лица и е осчетоводена предоставената от ищеца сума. Посочва, че договорът за заем не е нищожен, независимо от Заключението на вещото лице, извършило техническото изследване, тъй като няма изискване за процеса на отпечатване на един документ, тъй като да се отпечата от един и същ тонер, на една и съща хартия.

Молят Съда да постанови решение по съществото на спора, вземайки отношение и по иска към авалиста, с което да уважи предявения от „Д.“ ЕООД иск и присъди на ответната страна направените разноски .

Ответната по делото страна е депозирала писмен отговор, в който изцяло оспорва въззивната жалба, като счита решението на ВРС за правилно и обосновано и моли съда да го потвърди, с произтичащите последици.

ВОС, като взепредвид постъпилата жалба, становището на ответната по делото страна и съобразявайки данните по делото в тяхната съвкупност, прие за установено следното :

Искът е с правно основание чл. 422, ал. 1 от ГПК вр. с чл. 415, ал. 1 от ГПК, във вр. с чл. 79, ал. 1, предложение първо от ЗЗД, във вр. с чл. 535 от ТЗ, вр. с чл. 86 от ЗЗД

С Решение № 79/17.02.2020 по грд № 3613/2017 ВРС, ОБЕЗСИЛВА Заповед № 909-РЗ за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК от 20.04.2017г по ч.гр.д. № 1043 / 2017г. по описа на Районен съд гр. В., по отношение на Д.П.И. И ОТХВЪРЛЯ предявеният от „Д.“ ЕООД, ЕИК* , със седалище и адрес на управление - гр. С., район Л., ж.к. ”Л.“ - *, бул. „Г.А.Н.“ № *, против Д. КР. Т., ЕГН *****, с адрес: с. П. ,обл. В., ул.“Т.“ № * , иск за признаване за установено по

отношение на Д. КР. Т., ЕГН *****, с адрес: с. П., обл. В. ул. "Т." № *, че „Д.“ ЕООД, ЕИК*, със седалище и адрес на управление - гр. С., район Л., ж.к. "Л." - *, бул. „Г. А. Н.“ № *, има вземания спрямо Д. КР. Т., ЕГН *****, с адрес: с. П., обл. В., ул. "Т." № *, за сумата 10 000. 00 лева - главница, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението - 12.04.2017г. до изплащане на вземането, като неоснователен.

От данните по делото се установява, че ищцовото дружество е подало заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 от ГПК в Районен съд гр. В. на 12.04.2017г. като е образувано гр.д. № 1043 / 2017г. по описа на Районен съд гр. В.. По делото е издадена Заповед № 909-РЗ за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК от 20.04.2017г., с която е разпоредено ответницата и Д.П.И. солидарно да заплатят на ищеца процесните суми на въведеното основание – Запис на заповед, издаден на 15.12.2015г. Записът на заповед е издаден като обезпечение на сключения Договор за паричен заем от 15.12.2015г. ,съгласно чл.5.1 от същия, съдържанието на който е изложено на три листа, които не са номерирани, съдържанието е на една страница от всеки лист, като подписи са положени само на третия лист. Листовите са свързани помежду си само с помощта на телбод. Ответницата е издала в полза на ищцовото дружество запис на заповед за сумата от 10 000.00 лева, който и е предявен за плащане на 08.12.2016г.

Вещото лице по назначената съдебно-графическа експертиза е дало заключение по поставените задачи. Вещото лице е извършило графическо изследване и техническо изследване на спорните документи. Спорният ръкописен текст, с който са написани трите имена Д.Т. върху Запис на заповед от 15.12.2015г., е изпълнен от ответната страна Т.. Спорният ръкописен текст, с който са попълнени останалите реквизити в представения Запис на заповед, с изключение на ръкописния текст, с който е написано името й, не е изпълнен от нея.

По отношение на техническото изследване на документите : Хартията върху която е отпечатан Договора за паричен заем от 15.12.2015г. е идентична. Текстът, разположен върху страниците на документа е набран с помощта на компютър и е отпечатан с помощта на черно-бял лазерен принтер като печатащо устройство. Шрифтът, с който са изпълнени текстовете на процесния договор е Times New Roman 14Pt., използван в компютърна програма за текстообработка Word. Налице е съвпадение в буквените знаци отразени в шрифта, с който са изпълнени текстовете в първа и втора страница на процесния договор. Налице е различие в признаци в буквени знаци отразени в шрифта с който са изпълнени текстовете в първа и втора страница на процесния договор и трета страница на същия. Използваното оцветяващо вещество /тонер/ от печатащото устройство при отпечатване на първа и втора страница от процесния договор е идентично. Използваното оцветяващо вещество /тонер/ при отпечатване на трета страница на същия договор е различно. Първите две страници на Договор за паричен заем от 24.12.2015г. са отпечатани на едно и също печатащо устройство /черно-бял лазерен принтер/. Третият лист хартия е

отпечатан на друго печатащо устройство – също черно-бял лазерен принтер.

Съобразявайки заключенията на вещите лица, както и т. 17 от ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ 4/2013г. по тълкувателно дело № 4 /2013г. на ВКС, ВРС правилно приема, че предявеният иск е неоснователен.

С издаването на ценната книга в правната сфера на ищеца, като поемател, е възникнало право на вземане за определена сума, изискуемостта на което настъпва с предявяване на ценната книга, доколкото падежът на менителничния ефект е уговорен на предявяване.

В Тълкувателно решение № 1/2004 г. на ОСТК на ВКС, т. 3 изрично е посочено, че по своята правна същност предявяването на записа на заповед за плащане представлява покана за изпълнение на менителничното задължение и може да има значение на предпоставка за поставянето на длъжника в забава (но не за съществуването на задължението по записа на заповед); на условие за запазване правата срещу регресно отговорните лица - джирантите и техните авалисти (чл. 514, ал. 1, т. 1 вр. чл. 537 ТЗ) или на начин за определяне падежа на менителничното задължение, когато падежът е определен съобразно чл. 486, ал. 1, т. 1 и т. 2 вр. чл. 537 ТЗ - на предявяване или на определен срок след предявяването. Когато падежът на задължението е обвързан с предявяването на ценната книга, то обуславя настъпването на изискуемостта на задължението. Ищецът, който е носител на вземането, породено от издадената ценна книга е свободен да избере в какъв обем да потърси защита на неудовлетвореното си право. В случая съдебната защита се търси за вземане, в по-малък размер от това, за което е издаден записът на заповед.

Записът на заповед е обикновена форма на менителничното задължение, създаваща задължение на издателя пред всеки легитимиран поемател. Поетото задължение е абстрактно – наличието на основание за извършване на сделката не се поставя като условие за нейната валидност. Поради абстрактния характер на менителничното волеизявление правата, които то поражда, са независими от наличността на основна сделка и от развитието на каузални правоотношения, във връзка с които менителничният ефект е издаден.

В случая, обаче ответната страна твърди, че задължението по ценната книга обезпечава задължения по каузално правоотношение – сключен договор за заем.

В т. 17 от Тълкувателно решение № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС е прието, че с въвеждането на твърдения или възражения от поемателя или от издателя за наличието на каузално правоотношение, по повод или във връзка с което е издаден редовният запис на заповед, се разкрива основанието на поетото задължение за плащане или обезпечителния характер на ценната книга. В тази хипотеза в производството по чл. 422 ГПК на изследване подлежи и каузалното правоотношение, доколкото възраженията, основани на това правоотношение, биха имали за последица погасяване на вземането по записа на заповед. По правилото на чл. 154, ал. 1 ГПК за разпределение на доказателствената тежест всяка от страните доказва фактите, на които основава твърденията и възраженията си, и които са обуславящи за претендираното, съответно отричаното право – за съществуването, респ. несъществуването

на вземането по запис на заповед. При липса на оспорване от ответника на наличието на конкретно каузално правоотношение, чието изпълнение е обезпечено с издадения запис на заповед, съдът разглежда заявените от ответника – длъжник релативни възражения, като например: за невъзникване на вземането, за погасяването му или за недействителност на основанието по каузалното правоотношение.

Съгласно т. 17 от ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ 4/2013г. по тълкувателно дело № 4 /2013г. на ВКС, предмет на делото при предявен установителен иск по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК в хипотезата на издадена заповед за изпълнение по чл. 417, т. 9 ГПК, е съществуване на вземането, основано на запис на заповед. При въведени от страните твърдения или възражения, основани на конкретно каузално правоотношение, по повод или във връзка с което е издаден записът на заповед, на изследване подлежи и каузалното правоотношение.

В настоящия случай ищцовата страна е въвела конкретно каузално правоотношение, основано на Договор за паричен заем от 15.12.2015г. за сумата от 10 000.00лева, във връзка с което е издаден процесния запис на заповед. Предвид това на изследване в настоящия процес подлежи спорното облигационно правоотношение.

Относно възражението на ответната страна за нищожност на процесния договор, поради липса на съгласие : Първа и втора страница от договора представляват документ, който не носи подписа на лицата, посочени като задължени с изявленията направени в него. Подписите, поставени на трета страница – VIII. Допълнителни условия, от документа, могат да обвържат страните за съдържанието на първа и втора страница, /на които са изложени задълженията/, само ако трите листа имат някакъв свързващ елемент, чийто произход също не е спорен за страните, например, нотариална заверка с печат и подпис на междинните, несъдържащи текст страници, каквато е практиката при удостоверяване подписите на страните в договори или други документи с нотариална заверка, или ако и трите страници са подписани от страните. В случая по делото е представен в оригинал договора, в който листовите са закрепени с телбод. Това закрепване обаче, не може да бъде свързващ елемент, доказващ целостта на документа. Налице е различие в признаците в буквените знаци отразени в шрифта на текстовете в първа и втора страница, от една страна, и третата страница на процесния договор, от друга страна. Различие има и в използваното оцветяващо вещество от печатащото устройство при отпечатване в първа и втора страница, от една страна, и трета страница от договора, от друга страна. Първите две страници от договора са отпечатани с едно печатащо устройство, докато третата страница е отпечатана на друго печатащо устройство. Липсата на безспорен свързващ елемент на трите листа на процесния договор, наличието на посочените по-горе различия между първите две страници от документа, от една страна, и третата страница, от друга страна, водят до извода, че е налице автентичен подпис на страната по договора, без същата да е автор на изявлението над подписа (т. нар. "кражба на подпис").

Доколкото в първата и втората страници от представения договор се съдържат всички уговорки за размера и изпълнението на задълженията по договора , а на трета страница липсват такива уговорки, то съдът не би могъл да приеме, че между страните е сключен договор със съдържанието, описано в исковата молба, нито че твърдените задължения за заплащане на възнаграждения по посочените членове от договора, са възникнали или не са били изпълнени. Тези изводи са възприети в установената съдебната практика – Решение № 25 / 24.02.2012 год.по гр.д.355/2011г.на Апелативен съд В. и Определение № 842 12.07.2012 година на ВКС по гр.д.№ 678/2012г., с което не е допуснато касационно обжалване на същото. Прието е от ВКС още , че когато писмените договори се състоят от повече от един лист, страната, която представя договора и се позовава на него, при оспорване носи тежестта да докаже, че съдържанието на неподписаните листове (страници), е част от съдържанието на договора, че се включват в съдържанието на договора. Ищецът, който е въвел твърденията за факти, на които основава исканията си, е длъжен при оспорване да ги докаже пълно и главно, тежестта за доказване на съдържанието на неподписаната страница от договора, която не е свързана с другата подписана, е на страната, която го представя и се позовава на него (основава претенцията си на твърдения за обвързаност от договора с твърдяното съдържание), но съдът преценява представения договор по вътрешно убеждение, както и че съдът се занимава със защитните средства на ответника само ако установи, че ищецът е доказал твърденията си. Същото съответства на установената съдебна практика , включително и на решение № 470 /16.01.2012 г. по гр.д. № 1318 /2010 г. на ВКС, IV г.о., постановено по реда на чл.290 ГПК.

При това положение процесния договор за паричен заем от 15.12.2015г. е нищожен поради липса на съгласие. Липсата на въведеното каузално правоотношение, във връзка с което е издаден като обезпечение запис на заповед, води до несъществуване на вземането по запис на заповед, както за издателя на заповедта , така и за авалистите . Искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Постановявайки решение в горния смисъл първоинстанционния съд е постановил законосъобразен и обоснован съдебен акт, който следва да бъде потвърден.

Пред въззивната инстанция не се събраха нови доказателства, изменящи възприетата от ВРс фактическа обстановка или налагащи друг краен правен извод.

Водим от горното, ВОС

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 79/17.02.2020 по грд № 3613/2017 по описа на ВРС.

Решението подлежи на обжалване в едномесечен срок от съобщението до страните

пред Върховен касационен съд.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____